

Υπόθεση C-399/21

Σύνοψη της αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως κατά το άρθρο 98, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου

Ημερομηνία καταθέσεως:

28 Ιουνίου 2021

Αιτούν δικαστήριο:

Svea hovrätt, Patent- och marknadsöverdomstolen (Σουηδία)

Ημερομηνία της αποφάσεως του αιτούντος δικαστηρίου:

17 Ιουνίου 2021

Εκκαλούσα:

IRnova AB

Εφεσίβλητη:FLIR Systems AB**Αντικείμενο της διαφοράς της κύριας δίκης**

Η εταιρία FLIR υπέβαλε αίτηση χορήγησης διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας για ορισμένες εφευρέσεις, μεταξύ άλλων στις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής και στην Κίνα. Η εταιρία IRnova άσκησε αγωγή με αίτημα να αναγνωριστεί ότι η ίδια έχει ισχυρότερα δικαιώματα επί των εφευρέσεων από ό,τι η FLIR. Η αγωγή απορρίφθηκε στον πρώτο βαθμό με την αιτιολογία ότι σχετιζόταν τόσο στενά με την καταχώριση και την ακυρότητα των διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας, ώστε τα σουηδικά δικαστήρια δεν είχαν διεθνή δικαιοδοσία επί της υπόθεσης. Η IRnova άσκησε έφεση κατά της απορριπτικής αυτής αποφάσεως ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου.

Αντικείμενο και νομική βάση της αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως

Αίτημα βάσει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ για την ερμηνεία του άρθρου 24, σημείο 4, του κανονισμού (ΕΕ) 1215/2012 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 12ης Δεκεμβρίου 2012, για τη διεθνή δικαιοδοσία, την αναγνώριση και την εκτέλεση αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις.

Το προδικαστικό ερώτημα

Εμπίπτει στην αποκλειστική διεθνή δικαιοδοσία κατά την έννοια του άρθρου 24, σημείο 4, του κανονισμού (ΕΕ) 1215/2012 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 12ης Δεκεμβρίου 2012, για τη διεθνή δικαιοδοσία, την αναγνώριση και την εκτέλεση αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις, αγωγή με αίτημα την αναγνώριση ισχυρότερου δικαιώματος, στηριζόμενου στην επίκληση της ιδιότητας του εφευρέτη ή του συνεφευρέτη, επί εφεύρεσης την οποία αφορούν εθνικές αιτήσεις καταχώρισης διπλώματος ευρεσιτεχνίας που υποβλήθηκαν και διπλώματα ευρεσιτεχνίας που καταχωρίστηκαν σε τρίτη χώρα;

Παρατιθέμενες διατάξεις του δικαίου της Ένωσης

Κανονισμός (ΕΕ) 1215/2012, άρθρο 4, παράγραφος 1, και άρθρο 24, σημείο 4.

Παρατιθέμενες διατάξεις του εθνικού δικαίου

Νόμος για τα διπλώματα ευρεσιτεχνίας (1967:837), άρθρα 17 και 18, άρθρο 53, πρώτο εδάφιο, καθώς και άρθρο 65, πρώτο εδάφιο.

Κατά τις διατάξεις αυτές, όποιος αποδεικνύει ότι έχει ισχυρότερο δικαίωμα επί εφεύρεσης από ό,τι ο αιτών τη χορήγηση διπλώματος ευρεσιτεχνίας, δύναται να αιτηθεί τη μεταβίβαση της αίτησης στον ίδιο. Ομοίως, δίπλωμα ευρεσιτεχνίας που χορηγήθηκε σε πρόσωπο διαφορετικό από τον δικαιούμενο το δίπλωμα ευρεσιτεχνίας μεταβιβάζεται στο δικαιούμενο πρόσωπο κατόπιν αιτήσεώς του.

Νόμος (1978:152) για τη διεθνή δικαιοδοσία των σουηδικών δικαστηρίων επί ορισμένων υποθέσεων στον τομέα των διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας κ.λπ., άρθρα 1 και 2.

Κατά τις διατάξεις αυτές, τα σουηδικά δικαστήρια δύνανται να επιληφθούν αγωγής κατά αιτούντος τη χορήγηση ευρωπαϊκού διπλώματος ευρεσιτεχνίας στηριζόμενης στην επίκληση ισχυρότερου δικαιώματος επί της εφεύρεσης για την οποία εκκρεμεί η χορήγηση διπλώματος ευρεσιτεχνίας στη Σουηδία, εφόσον, μεταξύ άλλων, ο εναγόμενος είναι κάτοικος Σουηδίας.

Συνοπτική έκθεση των πραγματικών περιστατικών και της διαδικασίας της κύριας δίκης

- 1 Η IRnova είναι σουηδική εταιρεία περιορισμένης ευθύνης που αναπτύσσει και κατασκευάζει ανιχνευτές υπερύθρων για χρήση σε κάμερες θερμικής απεικόνισης σε διάφορα περιβάλλοντα. Η FLIR είναι σουηδική εταιρεία περιορισμένης ευθύνης, μέλος αμερικανικού ομίλου. Η εταιρία αυτή αναπτύσσει και κατασκευάζει ηλεκτρονικό εξοπλισμό βασισμένο στην τεχνολογία υπερύθρων. Οι διάδικοι διατηρούσαν προηγουμένως εμπορική σχέση.

- 2 Το 2015, η FLIR υπέβαλε δύο προσωρινές αιτήσεις χορήγησης διπλώματος ευρεσιτεχνίας στις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής. Τις προσωρινές αιτήσεις ακολούθησε η υποβολή, στις 2 Μαρτίου 2016, δύο αιτήσεων της FLIR για τη χορήγηση διεθνούς διπλώματος ευρεσιτεχνίας. Στη συνέχεια, οι αιτήσεις χορήγησης διεθνούς διπλώματος ευρεσιτεχνίας συμπληρώθηκαν από τη FLIR, μεταξύ άλλων, με δύο αιτήσεις χορήγησης κινεζικού διπλώματος ευρεσιτεχνίας και δύο αιτήσεις χορήγησης αμερικανικού διπλώματος ευρεσιτεχνίας. Της χορηγήθηκαν δύο κινεζικά διπλώματα ευρεσιτεχνίας βάσει των κινεζικών αιτήσεων, καθώς και δύο αμερικανικά διπλώματα ευρεσιτεχνίας βάσει των αμερικανικών αιτήσεων. Επιπλέον, υπεβλήθη αίτηση χορήγησης αμερικανικού διπλώματος ευρεσιτεχνίας, ως διαιρετό τμήμα μίας εκ των προαναφερθεισών αιτήσεων χορήγησης αμερικανικού διπλώματος ευρεσιτεχνίας.
- 3 Η IRnova άσκησε αγωγή κατά της FLIR ενώπιον του Patent- och marknadsdomstolen (δικαστηρίου διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας και εμπορικών διαφορών, Σουηδία) στις 13 Δεκεμβρίου 2019. Η IRnova ζητούσε από το Patent- och marknadsdomstolen (δικαστήριο διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας και εμπορικών διαφορών), μεταξύ άλλων, να αναγνωρίσει ότι η ίδια έχει ισχυρότερο δικαίωμα επί των εφευρέσεων ή επί μέρους αυτών από ό,τι η FLIR, βάσει των αναφερόμενων αιτήσεων χορήγησης αμερικανικών και κινεζικών διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας, καθώς και επί των εφευρέσεων βάσει εκάστου διπλώματος ευρεσιτεχνίας, εκάστης αίτησης χορήγησης διπλώματος ευρεσιτεχνίας, εκάστου υποδείγματος χρησιμότητας και εκάστης αίτησης υποδείγματος χρησιμότητας στα οποία αυτά μπορούν να οδηγήσουν, και σύμφωνα με τα χορηγηθέντα διπλώματα ευρεσιτεχνίας.
- 4 Το Patent- och marknadsdomstolen (δικαστήριο διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας και εμπορικών διαφορών) απέρριψε την αγωγή της IRnova ως προς τα παραπάνω αιτήματα, με την αιτιολογία ότι το απορριφθέν μέρος της αγωγής σχετιζόταν τόσο στενά με την καταχώριση και την ακυρότητα των διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας, ώστε τα σουηδικά δικαστήρια δεν είχαν διεθνή δικαιοδοσία επί της υπόθεσης.
- 5 Η IRnova άσκησε έφεση κατά της απορριπτικής απόφασης του Patent- och marknadsdomstolen (δικαστηρίου διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας και εμπορικών διαφορών, Σουηδία). Η IRnova ζητεί την εξαφάνιση της απόφασης του Patent- och marknadsdomstolen (δικαστηρίου διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας και εμπορικών διαφορών) και την αναπομπή της υποθέσεως στο Patent- och marknadsdomstolen (δικαστήριο διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας και εμπορικών διαφορών) προς κρίση επί της ουσίας.

Τα κυριότερα επιχειρήματα των διαδίκων της κύριας δίκης

- 6 Προς στήριξη της αγωγής της, η IRnova προβάλλει, κατ' ουσίαν, τα ακόλουθα. Υπάλληλος της IRnova ανέπτυξε τις εφευρέσεις στο πλαίσιο των εργασιακών του καθηκόντων, σύμφωνα με τις προεκτεθείσες αιτήσεις χορήγησης διπλωμάτων

ευρεσιτεχνίας και τα αντίστοιχα διπλώματα ευρεσιτεχνίας. Εν πάση περιπτώσει, η συμβολή του στις εφευρέσεις ήταν τόσο ουσιώδης, ώστε να πρέπει να θεωρηθεί συνεφευρέτης. Η IRnova, ως εργοδότης του, υποκαταστάθηκε στη θέση του εφευρέτη και είναι, επομένως, νόμιμος δικαιούχος των εφευρέσεων αυτών. Η FLIR υπέβαλε αίτηση χορήγησης διπλώματος ευρεσιτεχνίας επί των εφευρέσεων επ' ονόματί της και χωρίς να έχει αποκτήσει τις εφευρέσεις από την IRnova ή άλλως να δικαιούται να το πράξει. Η FLIR ενεργεί παράνομα ως αιτούσα τη χορήγηση διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας και ως δικαιούχος των διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας. Ως εκ τούτου, υφίσταται επίσης αβεβαιότητα ως προς την κυριότητα, η οποία βλάπτει την IRnova.

- 7 Η IRnova παραθέτει, όσον αφορά τη διεθνή δικαιοδοσία των σουηδικών δικαστηρίων, τα ακόλουθα πραγματικά περιστατικά. Οι διάδικοι και οι εφευρέτες είναι Σουηδοί. Τα παρατιθέμενα πραγματικά περιστατικά συνέβησαν στη Σουηδία. Οι επίμαχες αιτήσεις χορήγησης διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας και τα επίμαχα διπλώματα ευρεσιτεχνίας συνιστούν περιουσιακά στοιχεία στη Σουηδία. Επομένως, τα σουηδικά δικαστήρια έχουν διεθνή δικαιοδοσία για αντικειμενικούς λόγους δυνάμει της αρχής της κατοικίας του εναγομένου και όσον αφορά τις αμερικανικές και κινεζικές αιτήσεις χορήγησης διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας και τα αμερικανικά και κινεζικά διπλώματα ευρεσιτεχνίας, αντίστοιχα. Οι διατάξεις του κανονισμού (ΕΕ) 1215/2012 δεν έχουν άμεση εφαρμογή στην υπό κρίση υπόθεση. Το τμήμα αυτό της αγωγής ουδόλως αφορά περιουσία σχετιζόμενη με την Ένωση. Δεν συντρέχουν αντικειμενικοί λόγοι για την ανάλογη εφαρμογή της αποκλειστικής διεθνούς δικαιοδοσίας. Δεν έχει υποβληθεί αίτημα μεταβίβασης των αιτήσεων και των διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας ή αίτημα έτερης παρέμβασης του δικαστηρίου στη δραστηριότητα της αλλοδαπής αρχής ενώπιον της οποίας ζητείται η καταχώριση. Η απόφαση των σουηδικών δικαστηρίων θα είναι κρίσιμη για την αποσαφήνιση της κατάστασης μεταξύ των διαδίκων στη Σουηδία. Η απόφαση μπορεί ενδεχομένως να επηρεάσει τα αποδεικτικά στοιχεία στο πλαίσιο διαφοράς στην αλλοδαπή, αλλά δεν θα έχει δυσμενή επίδραση στην Κίνα ή τις Ηνωμένες Πολιτείες.
- 8 Η FLIR αντιτίθεται στη μεταβολή της απόφασης του Patent- och marknadsdomstolen (δικαστηρίου διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας και εμπορικών διαφορών). Η FLIR διευκρινίζει συναφώς ότι, μολονότι το άρθρο 24, σημείο 4, του κανονισμού (ΕΕ) 1215/2012 δεν ασκεί επιρροή, εκ της γραμματικής του διατύπωσης, επί διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας ή αιτήσεων χορήγησης διπλώματος ευρεσιτεχνίας που έχουν υποβληθεί στην Κίνα και τις Ηνωμένες Πολιτείες, εντούτοις οι διατάξεις του κανονισμού αυτού μπορούν να θεωρηθούν ότι αντικατοπτρίζουν τις διεθνώς αναγνωρισμένες αρχές της σύγκρουσης διεθνούς δικαιοδοσίας μεταξύ δικαστηρίων διαφόρων χωρών, γεγονός που υποδηλώνει σαφώς ότι ο κανόνας περί παρεκκλίσεως μπορεί να εφαρμοστεί κατ' αναλογία στις περιπτώσεις όπου τα διπλώματα ευρεσιτεχνίας καταχωρίστηκαν σε τρίτη χώρα. Η IRnova στηρίζει την αγωγή της στο ουσιαστικό δίκαιο των διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας και την περιεχόμενη σε αυτό έννοια του εφευρέτη. Η εκτίμηση για το ποιος είναι ο νόμιμος δικαιούχος εφεύρεσης για την οποία εκκρεμεί αίτηση χορήγησης διπλώματος ευρεσιτεχνίας πρέπει να βασίζεται στο τι καλύπτει ειδικά

η επίμαχη εφεύρεση σύμφωνα με τις αξιώσεις του διπλώματος ευρεσιτεχνίας. Μια τέτοια εκτίμηση είναι εφικτή μόνον βάσει των εθνικών διατάξεων περί διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας, διότι οι εφευρέσεις ορίζονται στις αξιώσεις του διπλώματος και πρέπει να ερμηνεύονται σύμφωνα με το εθνικό ουσιαστικό δίκαιο περί διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας. Επομένως, διαφορά σχετικά με την ταυτότητα του κατόχου του ισχυρότερου δικαιώματος επί εφεύρεσης για την οποία εκκρεμεί χορήγηση διπλώματος ευρεσιτεχνίας, βάσει της έννοιας του εφευρέτη, συνεπάγεται εκτίμηση περί του εάν το πρόσωπο που ισχυρίζεται ότι διαθέτει ισχυρότερο δικαίωμα χαρακτηρίζεται ως εφευρέτης ή συνεφευρέτης, δυνάμει των διατάξεων περί διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας του κράτους καταχώρισης. Ως εκ τούτου, η εκτίμηση αυτή αφορά ζητήματα του ουσιαστικού δικαίου των διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας, η αρμοδιότητα για την εφαρμογή του οποίου, κατά την αρχή της κυριαρχίας, ανήκει αποκλειστικά στις αρχές και στα δικαστήρια του κράτους καταχώρισης. Το ζήτημα της κυριότητας βάσει της έννοιας του εφευρέτη αποτελεί πρόκριμα, για παράδειγμα, για το ζήτημα της μεταβίβασης αιτήσεων χορήγησης διπλώματος ευρεσιτεχνίας και διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας.

Συνοπτική έκθεση του σκεπτικού της αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως

- 9 Το ερώτημα του αιτούντος δικαστηρίου, το οποίο αποτελεί το αντικείμενο της έφεσης ενώπιον του Patent- och marknadsöverdomstolen (εφετείου διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας και εμπορικών διαφορών), αφορά αγωγή με αίτημα να αναγνωρισθεί ποιος έχει ισχυρότερο δικαίωμα επί της εφεύρεσης σύμφωνα με τις κινεζικές και αμερικανικές αιτήσεις χορήγησης διπλώματος ευρεσιτεχνίας, αντίστοιχα (καθώς και επί των εφευρέσεων βάσει εκάστου διπλώματος ευρεσιτεχνίας, εκάστης αίτησης χορήγησης διπλώματος ευρεσιτεχνίας, εκάστου υποδείγματος χρησιμότητας και εκάστης αίτησης υποδείγματος χρησιμότητας στα οποία αυτά μπορούν να οδηγήσουν). Επομένως, η διαφορά στην οποία ανέκυψε το ζήτημα της διεθνούς δικαιοδοσίας συνιστά ιδιωτικού δικαίου διαφορά και εμπίπτει στο πεδίο του ιδιωτικού δικαίου, επί του οποίου έχει εφαρμογή per se ο κανονισμός (ΕΕ) 1215/2012, δυνάμει του άρθρου 1 αυτού.
- 10 Το Δικαστήριο έχει ήδη κρίνει, όσον αφορά τη Σύμβαση της 27ης Σεπτεμβρίου 1968 για τη διεθνή δικαιοδοσία και την εκτέλεση αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις (στο εξής: Σύμβαση των Βρυξελλών), η οποία εν συνεχεία αντικαταστάθηκε κατ' ουσίαν από τον κανονισμό (ΕΕ) 1215/2012, ότι οι διατάξεις της έχουν εφαρμογή και σε διαφορές που αφορούν συμβαλλόμενα και μη συμβαλλόμενα κράτη, για παράδειγμα σε περίπτωση που ο ενάγων και ο εναγόμενος έχουν αμφοτέρωθεν την κατοικία τους σε συμβαλλόμενο κράτος, ενώ τα κρίσιμα πραγματικά περιστατικά έλαβαν χώρα σε μη συμβαλλόμενο κράτος, γεγονός που προσδίδει διεθνή χαρακτήρα στη διαφορά. Ως εκ τούτου, οι διατάξεις της Συμβάσεως των Βρυξελλών εφαρμόζονται σε περιπτώσεις που αφορούν τις σχέσεις μεταξύ των δικαστηρίων συμβαλλομένου κράτους και εκείνων μη συμβαλλομένου κράτους (βλ. απόφαση της 1ης Μαρτίου 2005, Owusu, C-281/02, EU:C:2005:120, σκέψεις 26 και 35).

- 11 Κατά το γράμμα του άρθρου 24, σημείο 4, του κανονισμού (ΕΕ) 1215/2012, αυτό καλύπτει μόνον διαφορές που αφορούν «την καταχώριση ή το κύρος» διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας, γεγονός που δύναται να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι η διάταξη αυτή δεν έχει εφαρμογή σε διαφορά σχετικά με την ύπαρξη ισχυρότερου δικαιώματος επί εφεύρεσης βάσει ορισμένων αιτήσεων χορήγησης διπλώματος ευρεσιτεχνίας και βάσει διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας λόγω της φερόμενης ιδιότητας του εφευρέτη ή του συνεφευρέτη.
- 12 Το Δικαστήριο διευκρίνισε σε σειρά αποφάσεων τα σημεία αφετηρίας για την ερμηνεία της επίμαχης διάταξης. Το Δικαστήριο έχει υπογραμμίσει, μεταξύ άλλων, ότι η έννοια της διαφοράς «σε θέματα [...] κύρους διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας» πρέπει να θεωρηθεί ως αυτοτελής, προοριζόμενη να έχει ομοιόμορφη εφαρμογή σε όλα τα συμβαλλόμενα κράτη (αποφάσεις της 15ης Νοεμβρίου 1983, *Duijnstee*, C-288/82, EU:C:1983:326, σκέψη 19, καθώς και της 13ης Ιουλίου 2006, *GAT*, C-4/03, EU:C:2006:457, σκέψη 14· πρβλ., σχετικά με υποθέσεις που αφορούν σήματα, απόφαση της 5ης Οκτωβρίου 2017, *Hanssen Beleggingen*, C-341/16, EU:C:2017:738, σκέψη 31).
- 13 Η διάταξη αυτή έχει στόχο, στην περίπτωση τέτοιων διαφορών, να αναγνωρίζεται αποκλειστική διεθνής δικαιοδοσία στα δικαστήρια που τελούν σε σχέση ουσιαστικής και νομικής εγγύτητας με τη διαφορά. Η αποκλειστική δικαιοδοσία των δικαστηρίων του κράτους καταχώρισεως δικαιολογείται από το γεγονός ότι τα δικαστήρια αυτά είναι τα πλέον κατάλληλα να εκδικάζουν περιπτώσεις όπου η διαφορά άπτεται η ίδια του κύρους του διπλώματος ευρεσιτεχνίας ή του υποστατού της καταθέσεως ή της καταχώρισεως. Τα δικαστήρια του κράτους καταχώρισεως δύναται να αποφαινόμενα κατ' εφαρμογή του εθνικού δικαίου τους σχετικά με το κύρος και τα αποτελέσματα των διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας που χορηγήθηκαν στο εν λόγω κράτος. Η σχετική μέριμνα για ορθή απονομή της δικαιοσύνης προσλαμβάνει ακόμη μεγαλύτερη σημασία στον τομέα των διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας ώστε, ενόψει της ιδιομορφίας του θέματος, πλείονα συμβαλλόμενα κράτη να έχουν θεσπίσει ειδικό σύστημα ένδικης προστασίας, αναθέτοντας την εκδίκαση των οικείων διαφορών σε ειδικευμένα δικαστήρια (βλ., ιδίως, απόφαση *GAT*, σκέψεις 21 και 22, καθώς και αποφάσεις *Hanssen Beleggingen*, σκέψη 33, και *Duijnstee*, σκέψη 22).
- 14 Η αποκλειστική διεθνής δικαιοδοσία δικαιολογείται επίσης από το γεγονός ότι η χορήγηση των διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας συνεπάγεται διαμεσολάβηση της εθνικής διοικήσεως. Το Δικαστήριο μνημόνευσε συναφώς την έκθεση *Jenard* σχετικά με τη Σύμβαση των Βρυξελλών (ΕΕ C 59 1979, σ. 1 έως 36), στην οποία υποστηρίζεται ότι η χορήγηση διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας συνιστά άσκηση της εθνικής κυριαρχίας (βλ. απόφαση στην υπόθεση *GAT*, σκέψη 23).
- 15 Οι διαφορές, αντικείμενο των οποίων είναι το κύρος, η κτήση ή απώλεια του διπλώματος ευρεσιτεχνίας ή η αξίωση δικαιώματος προτεραιότητας λόγω προγενέστερης καταθέσεως λογίζονται ως διαφορές «σε θέματα καταχώρισεως ή κύρους διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας». Αντιθέτως, αν δεν άπτεται του κύρους του διπλώματος ευρεσιτεχνίας ή του ότι έλαβε όντως χώρα η κατάθεση ή η

καταχώριση, η διαφορά δεν καταλαμβάνεται από τον κανόνα της αποκλειστικής διεθνούς δικαιοδοσίας. Αυτό συμβαίνει επί παραδείγματι όταν πρόκειται για αγωγή προς αναγνώριση αντιποιήσεως. Στην περίπτωση αυτή, η διάταξη θα εφαρμοστεί στενά (βλ. αποφάσεις στις υποθέσεις *Duijnstee*, σκέψεις 23 και 24, και *GAT*, σκέψεις 15 και 16).

- 16 Το Δικαστήριο έχει επίσης υπογραμμίσει ότι, προς αποφυγή του κινδύνου εκδόσεως αντιφατικών αποφάσεων, δεν αρκεί τα δικαστήρια που δεν διαθέτουν αποκλειστική δικαιοδοσία να αποφαινόμενοι επί του κύρους διπλώματος ευρεσιτεχνίας δυνάμει αποφάσεως με περιοριζόμενο στους διαδίκους της δίκης αποτέλεσμα. Ως εκ τούτου, ο κανόνας περί αποκλειστικής διεθνούς δικαιοδοσίας καλύπτει όλες τις διαφορές σχετικά με την καταχώριση ή το κύρος διπλώματος ευρεσιτεχνίας, ανεξαρτήτως του αν το ζήτημα τίθεται στα πλαίσια ασκήσεως αγωγής ή προβολής ενστάσεως (βλ. απόφαση στην υπόθεση *GAT*, σκέψεις 30 και 31).
- 17 Όσον αφορά το ζήτημα εάν ο κανόνας περί αποκλειστικής διεθνούς δικαιοδοσίας εφαρμόζεται σε διαφορές που αφορούν ισχυρότερο δικαίωμα επί πνευματικής ιδιοκτησίας, το Δικαστήριο είχε την ευκαιρία να αποφανθεί επί ορισμένων κατηγοριών ανάλογων διαφορών.
- 18 Το Δικαστήριο έκρινε ότι η αποκλειστική διεθνής δικαιοδοσία δεν καταλαμβάνει διαφορές μεταξύ υπαλλήλου, δημιουργού μιας εφεύρεσης, για την οποία ζητήθηκε δίπλωμα ευρεσιτεχνίας, και του εργοδότη του, όταν αυτή αφορά τα αντίστοιχα επί του εν λόγω διπλώματος ευρεσιτεχνίας δικαιώματα τους που απορρέουν από τη μεταξύ τους σχέση εργασίας. Τούτο συμβαίνει διότι η επίλυση της διαφοράς εξαρτάται αποκλειστικά από το ποιος είναι ο δικαιούχος του διπλώματος ευρεσιτεχνίας, κάτι το οποίο πρέπει να προσδιοριστεί αποκλειστικά βάσει των εννόμων σχέσεων που υπήρξαν μεταξύ των ενδιαφερομένων, εφόσον δεν αμφισβητείται ούτε το κύρος του διπλώματος ευρεσιτεχνίας ούτε η νομιμότητα της καταχώρισης του (βλ. απόφαση στην υπόθεση *Duijnstee*, σκέψεις 26 έως 28).
- 19 Στον τομέα των σημάτων, το Δικαστήριο αποφάνθηκε επί διαφοράς σχετικής με αντίρρηση κατά της καταχώρισης, ως δικαιούχου του σήματος, της μοναδικής κληρονόμου του αρχικού δικαιούχου, διότι προβαλλόταν ότι το επίμαχο σήμα είχε αποτελέσει αντικείμενο αλληπάλληλων μεταβιβάσεων και ότι κατά τον χρόνο του θανάτου του δικαιούχου δεν αποτελούσε πλέον μέρος της περιουσίας του. Μνημονεύοντας την απόφαση *Duijnstee*, το Δικαστήριο διευκρίνισε ότι διαφορά η οποία αφορά αποκλειστικώς το ζήτημα ποιος είναι ο δικαιούχος του διπλώματος ευρεσιτεχνίας δεν εμπίπτει στην αποκλειστική αυτή διεθνή δικαιοδοσία (απόφαση *Hanssen Beleggingen*, σκέψη 35). Το Δικαστήριο επισήμανε επίσης ότι το ζήτημα σε τίνος την προσωπική περιουσία περιλαμβάνεται τίτλος διανοητικής ιδιοκτησίας δεν εμφανίζει, κατά κανόνα, δεσμό ουσιαστικής ή νομικής εγγύτητας με τον τόπο καταχωρίσεως του τίτλου αυτού, όπως ίσχυε στην υπόθεση εκείνη. Κατά το Δικαστήριο, ο κανόνας της αποκλειστικής δικαιοδοσίας πρέπει να ερμηνεύεται υπό την έννοια ότι δεν

εφαρμόζεται επί των ενδίκων διαφορών οι οποίες αφορούν το ζήτημα κατά πόσον πρόσωπο ορθώς καταχωρίσθηκε ως δικαιούχος σήματος. Η κρίση του Δικαστηρίου δεν αναιρείται από το γεγονός ότι ο δικαιούχος τίτλου διανοητικής ιδιοκτησίας δύναται να αξιώσει τη μεταβίβαση στο δικό του όνομα της καταχώρισεως η οποία είχε αρχικώς πραγματοποιηθεί επ' ονόματι άλλου προσώπου (βλ. απόφαση Hanssen Beleggingen, σκέψεις 37 έως 40).

- 20 Το ζήτημα ποιος έχει ισχυρότερο δικαίωμα επί εφευρέσεων για τις οποίες έχει υποβληθεί αίτηση χορήγησης διπλώματος ευρεσιτεχνίας και επί διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας, το οποίο εκκρεμεί ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου, δεν συνιστά διαφορά μεταξύ υπαλλήλου και του εργοδότη του. Ως εκ τούτου, οι διαπιστώσεις του Δικαστηρίου στην υπόθεση επί της οποίας εκδόθηκε η προπαρατεθείσα απόφαση Duijnsteer δεν παρέχουν άμεσες ενδείξεις ως προς τη δυνατότητα εφαρμογής του κανόνα περί αποκλειστικής διεθνούς δικαιοδοσίας στην υπό κρίση υπόθεση.
- 21 Ούτε η γενική κρίση του Δικαστηρίου στην απόφαση Hanssen Beleggingen παρέχει ενδείξεις προς αποσαφήνιση της επίμαχης εν προκειμένω κατάστασης, δεδομένου ότι η υπό κρίση διαφορά ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου δεν σχετίζεται με το ποιος είναι ο δικαιούχος διπλώματος ευρεσιτεχνίας ή ποιος έχει δικαίωμα να υποβάλει αίτηση χορήγησης διπλώματος ευρεσιτεχνίας βάσει νομικού διακανονισμού όσον αφορά τη διανοητική ιδιοκτησία.
- 22 Σε αγωγές όπως αυτή της κύριας δίκης, προκειμένου να προσδιορίσει ποιος διάδικος είναι δικαιούχος εφεύρεσης βάσει διπλώματος ευρεσιτεχνίας ή βάσει αίτησης χορήγησης διπλώματος ευρεσιτεχνίας, το εθνικό δικαστήριο πρέπει να εξετάσει το ζήτημα ποιος λογίζεται ως εφευρέτης ή συνεφευρέτης των εφευρέσεων βάσει των οικείων αιτήσεων χορήγησης διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας και των οικείων διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας, αντίστοιχα. Η εξέταση αυτή συνήθως περιλαμβάνει το ζήτημα σε τι συνίσταται η εφεύρεση βάσει του οικείου διπλώματος ή αίτησης χορήγησης διπλώματος ευρεσιτεχνίας, μέσω ερμηνείας των αξιώσεων του διπλώματος ευρεσιτεχνίας, καθώς και εκτίμηση περί του ποια πρόσωπα συνέβαλαν στη δημιουργία της εφεύρεσης και, ενδεχομένως, σε ποια τμήματα αυτής. Επομένως, ο προσδιορισμός του δικαιούχου συνεπάγεται βασισμένες στο δίκαιο των διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας εκτιμήσεις σχετικά με τη συνεισφορά στην ανάπτυξη της εφεύρεσης που είχε ως αποτέλεσμα την καινοτομία και εφευρετικότητα, καθώς και σχετικά με την έκταση της παρεχόμενης από το δίκαιο των διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας προστασίας στο κράτος καταχώρισης. Επισημαίνεται επίσης ότι, εάν μη δικαιούχος υποβάλει αίτηση χορήγησης διπλώματος ευρεσιτεχνίας, συντρέχει λόγος ακυρότητας.
- 23 Επομένως, το εκκρεμές εν προκειμένω ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου ζήτημα περί ισχυρότερου δικαιώματος μπορεί να θεωρηθεί ότι άπτεται τόσο της καταχώρισης όσο και του κύρους διπλώματος ευρεσιτεχνίας, κατά τρόπο ώστε να παρίσταται εύλογο η υπό κρίση διαφορά να καταλαμβάνεται από τον κανόνα περί αποκλειστικής διεθνούς δικαιοδοσίας, λαμβανομένου υπόψη του στόχου και του σκοπού του κανόνα αυτού.

- 24 Το Patent- och marknadsöverdomstolen (εφετείο διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας και εμπορικών διαφορών), εκτιμώντας συνολικά το εφαρμοστέο δίκαιο της Ένωσης, κατέληξε στο συμπέρασμα ότι δεν είναι σαφές ούτε διευκρινίζεται με ποιον τρόπο πρέπει να ερμηνευθεί το δίκαιο της Ένωσης όσον αφορά το ζήτημα της διεθνούς δικαιοδοσίας εθνικού δικαστηρίου το οποίο έχει επιληφθεί αγωγής με αντικείμενο δικαίωμα επί εφεύρεσης βάσει διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας ή αιτήσεων χορήγησης διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας, αντίστοιχα, όταν η αγωγή στηρίζεται στο γεγονός ότι ο εφευρέτης ή συνεφευρέτης είναι πρόσωπο διαφορετικό από το αναφερόμενο στην αίτηση χορήγησης του διπλώματος ευρεσιτεχνίας. Προκειμένου να αποφανθεί στην υπόθεση της κύριας δίκης, το Patent- och marknadsöverdomstolen (εφετείο διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας και εμπορικών διαφορών), ζητεί να δοθεί απάντηση στο υποβληθέν ερώτημα.

ΕΠΙΡΑΦΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ